

Revidering av Stockholms stads riktlinjer för serveringstillstånd

Hemställan från socialnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stockholms stads riktlinjer för serveringstillstånd godkänns i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet.
2. Tidigare riktlinjer för serveringstillstånd med dnr 329-210/2014, upphör därmed att gälla.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Kommuner har möjlighet att, inom alkohollagens ram, utforma alkoholpolitiska program med riktlinjer för tillståndsgivningen på alkoholområdet. Stockholms stads nuvarande riktlinjer för serveringstillstånd antogs av kommunfullmäktige 21 mars 2016. Socialnämnden har uppmärksammat behov av att revidera och uppdatera Stockholms stads nuvarande riktlinjer för serveringstillstånd.

I de reviderade riktlinjerna har texter och terminologi uppdaterats gällande till exempel myndigheters namn. Ändringar i riktlinjerna har gjorts för att spegla de arbetssätt och förutsättningar som gäller idag. Ändringar har även gjorts gällande lagändringar och gällande regelverk och avstämning har gjorts med berörda nämnder för att uppdatera texten utifrån deras regelverk.

Beredning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Polisregion Stockholm och Visita Stockholm-Gotland.

Miljöförvaltningen och trafikkontoret har inkommit med kontorsyttranden.

Ärendet remitterades till Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd men besvarades av Järva stadsdelsnämnd efter organisatorisk förändring som trädde i kraft den 1 juli 2023.

Stadsledningskontoret ser positivt på föreslagna ändringar som gör att stadens riktlinjer är aktuella och relevanta och bättre speglar de arbetssätt och förutsättningar som gäller idag.

Miljöförvaltningen har i stort inga invändningar men anser att texten i tredje stycket under rubriken Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska revideras.

Trafikkontoret är positiv till de föreslagna ändringarna.

Järva stadsdelsnämnd anser att de föreslagna revideringarna är väl genomarbetade, förändringarna väl motiverade och de rättsliga bestämmelserna tydliggjorda.

Kungsholmens stadsdelsnämnd ställer sig positiv till de reviderade riktlinjerna. De ger bra vägledning och bidrar till rättssäkerhet och likställighet vid utredning och bedömning avseende serveringstillstånd.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd har inget att erinra mot förslaget.

Polisregion Stockholm ser problem med risk för uppluckring av krav på ordningsvakter och anser att om avstegen blir regelmässiga bör det finnas en plan för att, utan dröjsmål, kräva att krogen anlitar ordningsvakter om krogen visar på en oönskad och negativ utveckling efter att avsteg har beviljats.

Visita Stockholm- Gotland vill särskilt betona att de ställer sig bakom de övergripande målen i riktlinjerna för serveringstillstånd och vill framhålla dem som mycket viktiga – såväl när det gäller en utgångspunkt för exempelvis riktlinjer som beträffande generell tillämpning av alkohollagen m.m.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Att servera alkoholdrycker är ett ansvarsfullt uppdrag. Stockholms stad har en positiv inställning till restaurang- och nöjesverksamhet. Besöksnäringen bidrar till en levande stad, till mångfald och är också första ingången till en anställning för många ungdomar och vuxna. Jag är därför mån om att Stockholm ska ha ett levande och rikt krog- och nattliv. Samtidigt behöver staden ha tydliga och lagenliga riktlinjer för serveringstillstånd för att motverka att brottslighet och skadligt fylleri ska förekomma. I de reviderade riktlinjerna blir det tydligt att vi arbetar aktivt för att motverka oseriösa aktörer, kriminalitet, stök och otrygghet i krogbranschen samtidigt som vi ska ge bra service till de krogar som följer reglerna och som bidrar till en levande och pulserande stad.

Jag ser det därför som positivt att vi nu reviderar riktlinjerna för serveringstillstånd i enlighet med rådande lagar och regler, samtidigt som vi gör vissa justeringar för att förenkla regelverket där det framkommit att det varit onödigt krångligt.

Meningen ”Motsvarande villkor om ordningsvakter kan meddelas även andra dagar utifrån en bedömning av t.ex. verksamhetens art, mängden gäster och risken för

alkoholpolitiska olägenheter” läggs till under rubriken ”Tillstånd för serveringstid efter klockan 01.00” punkt 6 i riktlinjerna.

I polisens yttrande framkommer det att de gärna ser att riktlinjerna kompletteras med en möjlighet att ställa krav på ordningsvakter även på vardagar från kl. 22 utifrån verksamhetens art. Detta är med dagens riktlinjer redan möjligt. För att skapa ytterligare klarhet kring denna möjlighet lägger vi till meningen ovan. Tillägget är ett förtydligande, inte en förändring i sak.

Branschen har efterfrågat möjlighet till avsteg från krav på ordningsvakter i vissa sammanhang, exempelvis en mindre pianobar eller hotellbar. I dessa reviderade riktlinjer lägger vi in att avsteg från krav om ordningsvakter kan göras när det är uppenbart obehövt och efter samråd med polisen.

Till detta revideras texten i tredje stycket under rubriken Miljö- och hälsoskyddsnämnden (sidan 11 i riktlinjerna) genom att ta bort följande text: ”och Naturvårdsverkets övergångsvägledning för industribuller som även tillämpas på verksamheter som restauranger när det gäller buller utomhus”. Detta mot bakgrund av att Naturvårdsverket riktlinjer inte är en övergångsvägledning samt att Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller (Rapport 6538, april 2015) inte avser buller från musik och sorl från restauranger, evenemang och konserter.

Bilaga

1. Stockholms stads riktlinjer för serveringstillstånd, slutlig version, dnr KS 2023/754-15.1
2. Stockholms stads riktlinjer för serveringstillstånd, med spårade ändringar, dnr KS 2023/754-15.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Dennis Wedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis godkänna föredragande borgarråds förslag till beslut.
2. Att återremittera riktlinjerna i berörda delar enligt nedanstående.
3. Att därutöver anföra följande:

Vi välkomnar att de reviderade riktlinjerna innehåller förtydligande beskrivningar av rättsregler och uppräknade förutsättningar som gäller specifikt i Stockholms stad, till exempel vid tillfälliga serveringstillstånd och sena serveringstider. Vi anser dock att det borde funnits med en lösning gällande så kallad satellitservering, i de fall där

en gågata skiljer restaurangen från en uteservering. Nuvarande riktlinjer förbjuder gäster att själva ta med dryck från huvudrestaurangen till satelliten. Det är ett onödigt byråkratiskt hinder och det har kunnat lösas i både Göteborg och i Örebro.

Alkohollagen ställer redan höga krav på ordning och på att servering ska ske till rätt person. Hur en tillståndshavare löser det borde vara upp till näringsidkaren. Det ska inte behövas ett separat serveringstillstånd för satellitservering utomhus där det endast skiljer en gågata mellan satelliten och huvudrestaurangen. Gäster bör i dessa fall kunna ta med dryck ut själva från restaurangen utan assistans från personalen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 29 maj 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Annika Friberg, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) och Jan Jönsson (L) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att återremittera ärendet till socialnämnden för komplettering
2. Att Stockholms stad ska tillåta alkoholserving vid fler av dygnets timmar
3. Att Stockholms stad ska bli en pilotkommun för alkoholtillstånd utan krav på matserving
4. Att Stockholms stad ger alkoholhandläggare rätt att utfärda tillfälliga serveringstillstånd, när deras förslag till beslut är bifall, i väntan på att det slutgiltiga beslutet vinner laga kraft
5. Att Stockholms stad ska pilottesta dygnet-runt serving vid vissa utvalda verksamheter
6. Att kravet på ordningsvakter ses över för att vara ändamålsenligt
7. Att ansökan samt beviljande av serveringstillstånd samordnas till miljö- och hälsoskyddsnämnden
8. Att möjliggöra för serveringstillstånd att även gälla serveringsplats i nära anslutning till verksamheten
9. Att avgifter för ansökan, tillsyn och anmälningar för serveringstillstånd sänks
10. Att Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska överta ansvaret för tillståndsgivning och tillsynsarbetet vid utskänkning av alkohol från Socialnämnden
11. Att därutöver anföra följande:

För Centerpartiet är ett levande och attraktivt Stockholm vår främsta prioritet. Att en stad kan erbjuda kulturella tillställningar liksom mer vardagliga nöjen är centralt för att den ska fortsätta ses som en attraktiv plats att bo och leva i. Det måste dessutom vara möjligt för företagare, krögare och restaurangägare att enkelt etablera sig i Stockholm för att berika stadens utbud och kulturella upplevelser.

Centerpartiet tycker att det är självklart att miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ansvara för frågor som rör alkoholtillstånd och inte socialnämnden. Det skulle förenkla för restauranger och företag om tillsynen av livsmedelagstiftningen och utskänkningstillstånd bör kunna utföras av en och samma förvaltning. I hanteringen ska Miljö- och hälsoskyddsnämnden ge snabb, korrekt och rättsäker service till Stockholms företagare. Stadens hantering av serveringstillstånd skulle på detta sätt avsevärt förbättra förutsättningarna för Stockholm att vara en levande storstad med ett blomstrande krog- och nattliv i kombination med socialt ansvar.

Tyvär innebär stadens riktlinjer för alkoholserving krångel och hinder för de många skötsamma krögare och klubbar som önskar hålla öppet en timma längre, eller för de individer som önskar besöka en uteserving vid vissa timmar. Centerpartiet vill inte göra det svårare för stadens aktörer att hjälpa till att erbjuda en kul stad. Vi vill göra det enklare. Därför vill vi se mer generösa timmar för alkoholserving än dagens mellan 11.00 och 01.00 som huvudregel.

Dessutom vill vi att staden ska genomföra pilottester med dygnet-runt tillstånd till väl utvalda klubbar och företagare för att se över förutsättningarna och möjligheten för sådan verksamhet.

Ytterligare ett krav som medför krångel för stadens krögare och nattliv är kravet om ordningsvakter. Centerpartiet ser att ordningsvakter fyller en central roll i att kunna upprätthålla ordning på serveringsplatser, men menar att kraven bör utformas mer ändamålsenligt i förhållande till exempelvis verksamhetens natur och förutsättningar snarare än att enbart utgå från antal gäster.

Dagens krav på att serveringsställen måste erbjuda lagad mat för att få tillstånd att servera alkohol är inte rimligt, och är en gammal kvarleva från förbudstiden. Tack vare ett initiativ från Centerpartiet klubbade under februari 2022 en majoritet i riksdagen igenom ett förslag slopa kravet på matserving för att få alkoholtillstånd. Det är beklagligt att regeringen inte har agerat och lagt fram ett lagförslag på området. Till dess borde Stockholm bli en pilotkommun för att serveringstillstånd ska kunna fås utan krav på mat.

Ett ytterligare sätt som skulle förbättra arbetet med serveringstillstånd i kommunen är att alkoholhandläggarna får rätt att, när deras förslag till beslut är bifall, utfärda tillfälliga serveringstillstånd till de näringsidkare som ansökt om stadigvarande serveringstillstånd. Det tillfälliga serveringstillståndet gäller sedan i väntan på att det

slutgiltiga beslutet vinner laga kraft. Detta arbetssätt finns i Järfälla kommun och borde med fördel kunna införas även i Stockholms stad.

Avslutningsvis önskar vi se att administrationen och hanteringen av serveringstillstånd helt flyttas från socialförvaltningen till miljöförvaltningen, så att företagare enkelt kan skicka en samlad ansökan om serverings- och tillstånd till servering av mat och livsmedel.

Därtill vill vi se över möjligheterna att serveringstillstånd ska gälla även för serveringsställen i nära anslutning till verksamheten, men där mindre brytningar såsom gång- och cykelväg skiljer verksamheten från en uteservering. Dessutom vill vi sätta ner avgifterna för ansökan, tillsyn och anmälningar kopplade till serveringstillstånd för att förenkla för de företagare som önskar ansöka eller bedriva sådan verksamhet.

Ersätтарыttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

1. Att delvis godkänna förslag till beslut
2. Att alkoholserving ska tillåtas vid fler av dygnets timmar
3. Att tillståndsprocessen för serveringstillstånd samordnas under miljö- och hälsoskyddsnämnden
4. Att förenkla för så kallad satellitserving
5. Att ytterligare effektivisera tillståndsprocessen för serveringstillstånd för att sänka kostnaden för näringsidkare
6. Att därutöver anföra följande

Kristdemokraterna vill ha ett Stockholm som lever hela dygnet. När solen går ner utgör företagare och aktörer inom krog- och nöjeslivet en tydlig majoritet av Stockholms nattliga ekonomi. Dessa kulturella och kreativa näringar i Stockholm omsätter nästan lika mycket som hela Sveriges skogsindustri. Stockholms nöjesliv bidrar även till att skapa en attraktiv och konkurrenskraftig huvudstad, samt motverka ödslighet och otrygghet i stadsmiljön.

De senaste årens utmaningar för Stockholms nöjesliv har varit många. Trots att pandemins restriktioner har lyfts så dras nöjesbranschen fortfarande med utmaning som exempelvis klagomål från grannar på ljudnivån.

Det är viktigt att stadens riktlinjer för serveringstillstånd inte är ytterligare en utmaning för en redan hårt pressad nöjesbransch. Kristdemokraterna tycker därför att tidsrymden under vilken alkoholserving är tillåten bör bli generösare. Staden måste även säkerställa att ansökningar hanteras effektivt, så att kostnaden som först vidare till näringsidkaren blir så låg som möjligt. Vidare bör även möjligheterna till serving i nära anslutning till verksamheten, så kallad satellitserving, utredas i syfte att också göra dessa mer generösa.

Stadens riktlinjer för alkoholservice får inte bli onödigt krångel eller utgöra ett hinder för den seriösa aktörens möjligheter att erbjuda ett attraktivt krog- och nöjesliv.

Ärendet

De reviderade riktlinjerna innehåller förtydligande beskrivningar av rättsregler och uppräknig av förutsättningar som gäller specifikt i Stockholms stad, till exempel vid tillfälliga serveringstillstånd och sena serveringstider.

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden när det gäller hantering av serveringstillstånd. Riktlinjerna vänder sig till sökande och tillståndshavare men även till medborgare i staden.

Skillnader mot nuvarande riktlinjer

I de reviderade riktlinjerna har texter och terminologi uppdaterats gällande t.ex. myndighets namn. Avstämning har gjorts med både miljöförvaltningen och trafikkontoret. Följande ändringar har genomförts mot nuvarande riktlinjer:

- Under rubrik Ansökan och handläggning/Handläggningstider vid ansökan/Riktlinjer har texten skrivits om för att spegla de arbetssätt och förutsättningar som gäller idag.
- Under rubrik Kommunens informationsskyldighet/Riktlinjer har ordvalet ”seriöst sammanhang” skrivits om till ”lagenligt sammanhang” för att tydliggöra att det är en bedömning utifrån lagregler som görs. Lydelsen ”Verksamheter som inte överhuvud taget ska ges serveringstillstånd är sexklubbar och drogliberala rörelser. Staden vill inte gynna sådana verksamheter genom att möjliggöra vinster från alkoholserving.” har tagits bort. Vid en ansökan bedöms verksamheten utifrån alkohollagens regelverk och polisens remissvar gällande lämplighet, ordning och säkerhet. Alkohollagen har ingen uppräknig av olämpliga verksamheter, så som sexklubbar eller drogliberala rörelse, och det bedöms inte heller finnas behov av det i riktlinjerna.
- Under rubrik Remissyttrande/Riktlinjer har ”normalt” tagits bort i meningen ”Generella observationer från remissinstanserna om till exempel sambandet mellan serveringstider och våldspöblem utgör normalt inte tillräckligt underlag för att staden ska kunna avslå en enskild ansökan”. Detta då det finns tydlig domstolspraxis på att generella skrivningar inte ska läggas specifikt serveringsställe till last vid en bedömning om oordning.
- Under rubrik Remissyttrande/Stadsdelsnämnder har texten redigerats för att skapa tydlighet för stadsdelsnämnderna vad deras remissyttrande ska innehålla. Det finns också en bilaga med exempel på hur ett remissvar kan vara utformat.
- Under rubrik Remissyttrande/Miljöförvaltningen har avstämning gjorts med miljöförvaltningen för att uppdatera texten utifrån deras regelverk. Det har förtydligats att det är bullerstörningar som miljöförvaltningen bedömer samt att de kan komma att ta ut tillsynsavgift vid befogade klagomål.

- Under rubrik Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet/Ljudnivåer har förtydligats att miljöförvaltningen kan ge råd, allmänna upplysningar och svara på frågor men kan inte ge förhandsbesked.
- Under rubrik Stadens tillsynsverksamhet/Förbyggande tillsyn har texten uppdaterats för att återge de arbetssätt som staden har idag.
- Under rubrik Stadens tillsynsverksamhet/Inre tillsyn har texten skrivits om för att spegla den problematik och det arbetssätt som används idag för att till exempel motverka organiserad brottslighet och välfärdsbrott.
- Under rubrik Stadens tillsynsverksamhet/Restauranginspektörer har texten skrivits om för att bättre spegla de förutsättningar och arbetssätt som gäller idag för rekrytering, kompetensutveckling samt samverkan med andra myndigheter.
- Under rubrik Stadens tillsynsverksamhet/Arbetsmetodik och etik vid yttre tillsyn har texten uppdaterats.
- Rubrik Stadens tillsynsverksamhet/Regional samordnad tillsyn har tagits bort då detta inte förekommer längre.
- Under rubrik Ordning och nykterhet/Riktlinjer har första stycket skrivits om för att bättre spegla den förståelse och samverkan som finns mellan staden och besöksnäringen.
- Under rubrik Riktlinjer för servering har följande text lagts in, Serveringstillstånd med serveringstid efter klockan 01.00 ska förenas med villkor om att minst två förordnade ordningsvakter tjänstgör, fredag-lördag, från klockan 22.00 till samtliga gäster har lämnat lokalen. Avsteg från krav om ordningsvakter kan göras när det är uppenbart obehövligt och efter samråd med polisen.
- Under rubrik Uteserveringar/Riktlinjer har avstämning gjorts med trafikkontoret och texten är uppdaterad utifrån gällande regelverk.
- Under rubrik Att servera alkoholdrycker är ett ansvarsfullt uppdrag, har text skrivits som; Stockholms stad har generellt en positiv inställning till restaurang- och nöjes-verksamhet. Förutsättningen är att den bedrivs på ett sätt som inte leder till ordningsproblem, märkbart påverkade gäster eller att underåriga serveras.
- Under rubrik Tillfälliga tillstånd till allmänhet och slutna sällskap/Tillfälliga tillstånd till allmänheten har ordet ”seriöst” bytts ut till ”lagenligt” i p1, sista meningen i p 9 har tagits bort då det inte är aktuellt längre samt att sista meningen i p 10 tagits bort då festivalarrangörer generellt inte är att bedöma som personer med betydande inflytande.

- Under rubrik Samarbete/STAD-samarbetet har en mening skrivits om då FHM1 inte längre deltar i STAD-samarbetet.
- Under rubrik Samarbete/Samverkan mot grov organiserad brottslighet har det förtydligats att samverkan gällande lämplighetsfrågor även ska fokusera på välfärdsbrott.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 juni 2023 följande.

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag till revidering av riktlinjer för serveringstillstånd.
2. Socialnämnden hemställer till kommunfullmäktige att godkänna styrdokumentet riktlinjer för serveringstillstånd.
3. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Reservation av Jan Jönsson (L) och Annika Elmlund m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Reservation av Henrik Falk (C), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stads nuvarande riktlinjer för serveringstillstånd antogs av kommunfullmäktige 2016-03-21. Socialförvaltningen har uppmärksammat behov av att revidera och uppdatera nuvarande riktlinjer.

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden när det gäller utredning och bedömning gällande serveringstillstånd för att det ska vara möjligt att i förväg bedöma om det går att få ett tillstånd. Tillståndsprövningen inom alkoholområdet ska baseras på objektiva, tydliga och i lag, förordning eller myndighetsföreskrifter fastställda kriterier, se prop. 1994/95:89 s. 55.

Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen ska kommunen tillhandahålla information om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen.

Förändringarna i riktlinjerna innebär att vissa texter uppdaterats utifrån den tillämpning och de arbetsätt som gäller idag samt att viss terminolog och myndighets namn uppdaterats.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förslaget till förändringar i riktlinjer för serveringstillstånd. Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden hemställer till kommunfullmäktige riktlinjer för serveringstillstånd enligt socialnämndens förslag och att ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Polisregion Stockholm och Visita Stockholm-Gotland.

Miljöförvaltningen och trafikkontoret har inkommit med kontorsyttranden.

Ärendet remitterades till Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd men besvarades av Järva stadsdelsnämnd efter organisatorisk förändring som trädde i kraft den 1 juli 2023.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunerna har möjlighet att, inom alkohollagens ram, utforma alkoholpolitiska program med riktlinjer för tillståndsgivningen på alkoholområdet. Socialnämnden har uppmärksammat behov av att revidera och uppdatera nuvarande riktlinjer.

I de reviderade riktlinjerna har texter och terminologi uppdaterats gällande till exempel myndigheters namn. Ändringar i riktlinjerna har gjorts för att spegla de arbetssätt och förutsättningar som gäller idag. Ändringar har även gjorts gällande lagändringar och gällande regelverk och avstämning har gjorts med berörda nämnder för att uppdatera texten utifrån deras regelverk.

Stadsledningskontoret ser positivt på föreslagna ändringar som gör att stadens riktlinjer är aktuella och relevanta och bättre speglar de arbetssätt och förutsättningar som gäller idag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att socialnämndens framställan *Revidering av riktlinjer för serveringstillstånd godkänns i enlighet med bilaga 1* och med hänvisning till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

De föreslagna förändringar i riktlinjerna som berör miljö- och hälsoskyddsnämnden är:

- Under rubrik Remissyttrande/Miljöförvaltningen i Socialnämndens tjänsteutlåtande anges att avstämning har gjorts med miljöförvaltningen för att uppdatera texten utifrån deras regelverk. Det har förtydligats att det är bullerstörningar som miljöförvaltningen bedömer samt att de kan komma att ta ut tillsynsavgift vid befogade klagomål.

- Under rubrik Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet/Ljudnivåer har förtydligats att miljöförvaltningen kan ge råd, allmänna upplysningar och svara på frågor men kan inte ge förhandsbesked.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker socialnämndens förslag på förändringar under rubrikerna Remissyttrande/Miljöförvaltningen och Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet/Ljudnivåer.

Dock anser Miljö- och hälsoskyddsnämnden att texten i tredje stycket under rubriken Miljö- och hälsoskyddsnämnden (sidan 11 i riktlinjerna) ska revideras genom att ta bort följande text:

”och Naturvårdsverkets övergångsvägledning för industribuller som även tillämpas på verksamheter som restauranger när det gäller buller utomhus”.

Detta mot bakgrund av att Naturvårdsverket riktlinjer inte är en övergångsvägledning samt att Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller (Rapport 6538, april 2015) inte avser buller från musik och sorl från restauranger, evenemang och konserter.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Vi har bedömt de föreslagna ändringarna i förhållande till deras potentiella påverkan på den offentliga platsen. Efter att ha granskat de föreslagna förändringarna i remissen och deras relevans för våra ansvarsområden, vill vi meddela att Trafikkontoret inte har någon erinran mot de föreslagna reviderade riktlinjerna för serveringstillstånd. Vi stöder initiativet att uppdatera riktlinjerna för att spegla nuvarande behov. Vi uppskattar att remissen belyser vikten av att säkerställa en rättssäker och välreglerad miljö för servering av alkohol. Vi anser att de reviderade riktlinjerna bidrar till att förbättra kontrollen och övervakningen av serveringstillstånd.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 september 2023 följande.

Järva stadsdelsnämnd beslutar att förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att de föreslagna revideringarna är väl genomarbetade, förändringarna väl motiverade och de rättsliga bestämmelserna tydliggjorda.

De reviderade riktlinjerna utgör underlag för att möjliggöra rättsäkerhet och liktydighet när staden utreder och bedömer frågan om serveringstillstånd.

Förvaltningen ser det som positivt med ett förändrat språkbruk från begreppet ”seriöst sammanhang” till ”lagenligt sammanhang”. Detta klargör att det är en bedömning utifrån lagregler som görs. Likaså är det positivt med förtydligande kring stadsdelsförvaltningens, miljöförvaltningens respektive polisens ansvarsområde.

De reviderade riktlinjerna gällande remissinstanser har redigerats för att skapa tydlighet för stadsdelsnämnderna vad deras remissyttrande ska innehålla. Det finns också en bilaga med exempel på hur ett remissvar kan vara utformat. Det tydliggör för remissinstanserna hur yttrandet bör se ut och ökar därmed möjligheterna för korrekt utformade remissvar.

Överlag speglar de föreslagna riktlinjerna bättre de förutsättningar och arbetssätt som gäller idag. Förvaltningen har inget att erinra mot förslaget och föreslår till nämnden att förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 september 2023 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 september 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning har mottagit en remiss från kommunstyrelsen avseende revidering av riktlinjer för serveringstillstånd. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 24 oktober 2023.

De nuvarande riktlinjerna för serveringstillstånd antogs av kommunstyrelsen den 21 mars 2016. Socialförvaltningen har uppmärksammat behov av att revideras dessa, vilket också har gjorts. Förändringarna i riktlinjerna innebär att vissa texter har uppdaterats utifrån den tillämpning och de arbetssätt som gäller idag, viss terminologi och myndighetsnamn har också uppdaterats. Kungsholmens stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till de reviderade riktlinjerna. De ger bra vägledning och bidrar till rättssäkerhet och likställighet vid utredning och bedömning avseende serveringstillstånd. Förvaltningen har i övrigt inga synpunkter.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 september 2023 följande.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 juli 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har av kommunstyrelsen i Stockholms kommun mottagit remiss som rör revidering av riktlinjer för serveringstillstånd. Stockholms stads nuvarande riktlinjer för serveringstillstånd antogs av kommunfullmäktige 2016-03-21. Socialförvaltningen har uppmärksammat behov av att revidera och uppdatera nuvarande riktlinje. Förändringarna i riktlinjerna innebär att vissa texter uppdaterats utifrån den tillämpning och de arbetssätt som gäller idag samt att viss terminologi och myndighetsnamn uppdaterats.

Förvaltningen har inget att erinra mot förslaget och föreslår till nämnden att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Polisregion Stockholm

Polisregion Stockholms yttrande daterat den 2 november 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Polisregion Stockholm fick ta del av förslaget mycket sent p.g.a. tekniska problem med mail mellan oss och Stockholms stad. Vi har därför fått mycket kort svarstid och inte hunnit bereda ärendet på sedvanligt sätt. Vi kan därför endast lämna följande synpunkter:

När det gäller punkten 6 under rubriken ”Tillstånd för serveringstid efter klockan 01.00” står att läsa om att avsteg från krav om ordningsvakter kan göras när det är uppenbart obehövligt och efter samråd med polisen. Vi ser detta som mindre bra då det finns ett tydligt samband mellan alkoholservering längre än till kl. 01.00. och ökad våldsproblematik. Utöver misshandel, skadegörelse och andra brott kring själva krogen bör man ha i beaktande de brott som sker i, eller på väg till, hemmet till följd av utökad serveringstid. En fråga som förmodligen alltid kommer att vara aktuell är när det är uppenbart obehövligt med ordningsvakter. Vidare innehåller punkten endast krav på ordningsvakter under fredag och lördagar från kl 22. Detta trots att verksamheten är densamma under vissa vardagar, med lika mycket utmaningar gällande nätverkskriminella i miljön, mängden gäster, risk för oordning och risk för bristande nykterhet. Motsvarande avsteg ovan från att ha ordningsvakter under helgtid skulle rimligen kompletteras med möjlighet att ställa krav på ordningsvakter även på vardagar från kl. 22 utifrån verksamhetens art.

Krogar som har öppet längre än till kl. 01.00 är dessutom mer intressanta för narkotikaförsäljare varför risken för narkotikahantering på dessa krogar ökar. Att helt ta bort kapabla väktare från den arenan är, ur ett sådant perspektiv, givetvis inte bra.

Om en uppluckring av krav på ordningsvakter blir ett faktum och avstegen blir regelmässiga, bör det finnas en plan för att, utan dröjsmål, kräva att krogen anlitar ordningsvakter om krogen visar på en oönskad och negativ utveckling.

Här bör verksamhetsinriktningen vägas in och att det kan bli tydligare koppling till det som föreskrivs lägre ner om Nattklubbsverksamhet. Dock borde det innefatta alla som har musik och uppmanar till liv och rörelse.

Vi ser också att fler myndigheter behöver ta ett kliv framåt vad gäller oseriösa krögare. I nuläget tar det alldeles för lång tid innan ett serveringstillstånd dras in, trots överserveringar och andra oegentligheter kring krogar som drivs på ett oseriöst vis. Staden bör överväga ett snabbspår gällande handläggning av tillsynsärenden i allvarliga fall vilket skulle resultera i snabbare konsekvenser vid allvarliga brott mot alkohollagen/riktlinjerna.

Slutligen - när det gäller krogar i förorten bör huvudregeln vara att krogen ska stänga senast kl. 01.00. Fria öppettider i förorten står i klart motsatsförhållande då det gäller det trygghetsskapande arbetet.

Rent allmänt kan sägas att riktlinjerna behöver bli tydligare gällande vad staden förväntar sig av krogarnas narkotikaförebyggande arbete. Utifrån stadens nya ambition på högsta tjänstemannanivå att rikta insatser mot narkotikaproblematiken på nattklubbar bör detta vara extra angeläget. I dagsläget hänvisar krogbranschen ofta till att narkotikan är ett allmänt samhällsproblem och därmed kommer deras (brist på) egna åtgärder inte ge tillräckligt resultat på narkotikasituationen. Exempel på krav som staden skulle kunna förtydliga är krav på/villkor om utbildning i narkotikaförebyggande åtgärder bland serveringspersonal (Krogar mot Knark) ex på krogar med senare stängning än kl 01, tydligt krav på att neka entré och avvisa narkotikapåverkade gäster m m. Vidare att stadens tillståndsenhet tillsammans med oss utvecklar tillsynsverksamhetens narkotikafokus.

Visita Stockholm & Gotland

Visita Stockholm & Gotlands yttrande daterat den 23 oktober 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Övergripande mål (sid. 5)

I riktlinjerna anges att tillståndsgivning och tillsyn enligt alkohollagen i Stockholms stad har sin utgångspunkt i de övergripande målen att:

- Det ska vara tryggt att gå på krogen
- Det ska vara lätt att vara krögare
- Det ska vara konkurrens på lika villkor i restaurangbranschen

Visita Stockholm & Gotland vill inledningsvis särskilt betona att vi ställer oss bakom dessa övergripande mål och vill framhålla dem som mycket viktiga – såväl när det gäller en utgångspunkt för exempelvis riktlinjer som beträffande generell tillämpning av alkohollagen m.m.

Vi och Visitas medlemsföretag i allmänhet verkar självklart för att det ska vara tryggt att gå på restaurang och ser konkurrens på lika villkor som något helt grundläggande. Men det måste också vara rimligt lätt att driva bl.a. restaurang och i det sammanhanget är såväl reglernas utformning som myndigheternas tillämpning av dem av avgörande betydelse. Restauranger och andra företag inom besöksnäringen har sedan länge ett stort behov av minskning av olika typer av regelbördor och förenklingar av olika slag. Detta behov gör sig nu gällande kanske starkare än någonsin, då många företag fortfarande arbetar för att återhämta sig efter covidåren och i det svåra ekonomiska läge som råder.

Ansökan och handläggning (sid. 5 f.)

Det är i sak riktigt att det följer av 5 § första stycket alkoholförordningen att en kommun ska fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader om det finns särskilda skäl till det. Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Alkoholförordningens tidsfrister för handläggning av ärenden om serveringstillstånd är att betrakta som absoluta maxtider, vilka i sig är långt ifrån tillfredsställande om de skulle tillämpas av kommunerna som allmänna handläggningstider. Här finns utrymme för staden att anta en betydligt mer offensiv och serviceinriktad hållning beträffande handläggningstider, för att underlätta för de sökande. Många gånger är det av mycket stor vikt att få det sökta tillståndet så snart det bara är möjligt. Det kan inte anses vara tillfredsställande om staden endast uppfyller de tidsfrister som ställs upp i alkoholförordningen. Handläggningen bör i normalfallet gå betydligt fortare än så.

I fall då sökanden och/eller dess företrädare är kända av förvaltningen sedan tidigare – det kanske handlar om ett bolag som redan har serveringstillstånd som söker ett nytt eller ett nytt bolag med samma företrädare som i ett bolag som redan har serveringstillstånd – bör beslut dessutom kunna meddelas ännu fortare. Ett företag bör inte behöva ge in sådana uppgifter som förvaltningen har sedan tidigare på nytt.

Visita Stockholm & Gotland anser mot denna bakgrund att Stockholms stad bör införa en servicegaranti vid handläggning av bl.a. ärenden rörande serveringstillstånd. Servicegarantin bör då innehålla ett åtagande för staden att fatta beslut om ett serveringstillstånd inom en viss given tid efter det att ansökan är komplett, liksom att tillståndsavgiften minskas eller efterskänks om kommunen inte uppfyller garantin. Garantin bör även innehålla åtaganden om att företagen tillförsäkras tydlig information om vad en ansökan ska innehålla, hur och när beslut fattas samt vem de kan vända sig till med frågor och klagomål. Staden bör ta maximalt tre veckor på sig att fatta beslut om ett serveringstillstånd. Ju snabbare ett tillstånd medges desto fortare kan företaget komma igång med sin verksamhet.

Det är redan idag möjligt för flera kommuner att meddela beslut om serveringstillstånd inom kortare tid än en månad från det att ansökan är komplett och detta borde kunna gälla även i Stockholm.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet (sid. 12)

Här anges att ”Om ansökan gäller serveringstid på uteservering till klockan 23:00 ska kontroll göras hos miljöförvaltningen om det finns pågående klagomålsärende”.

Visita Stockholm & Gotland vill för tydlighetens skull framhålla att enbart den omständigheten att det finns ett klagomålsärende hos miljöförvaltningen i sig inte – vilket skrivningen skulle kunna ge intryck av – kan utgöra skäl att avslå en ansökan om serveringstid till kl. 23.00 på uteserveringen.

Tillsynsavgifter (sid. 16)

Såsom framgår av de föreslagna riktlinjerna har staden enligt 8 kap. 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för tillsyn av den som har serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i kommunallagen (1991:900).

Vi får här poängtera vikten av att avgifterna hålls på en rimlig nivå och att de verkligen motsvaras av en motprestation från stadens sida – dvs. tillsyn när det gäller tillsynsavgifter. Avgiftsuttaget ska motsvara faktiskt genomförd tillsyn och det ska vara tydligt för företagen vad det är de betalar för. Vi anser generellt också att myndigheters avgifter ska tas i efterhand, dvs. när tillsynen faktiskt är genomförd.

Serveringstider (sid. 16 ff.) – senarelägg ”normaltiderna” i Stockholm

Visita Stockholm & Gotland anser att det finns ett flertal skäl som talar för att i större utsträckning än vad som är fallet idag med restauranger som så önskar serveringstillstånd med senare serveringstider såväl inomhus som utomhus.

Här ska sägas att vi inte har någon ambition eller något intresse av att öka den totala alkoholkonsumtionen, vare sig i Stockholm eller någon annanstans. Däremot anser vi att det skulle vara bättre att en högre andel av den konsumtion som ändå sker förflyttades till de välkontrollerade miljöer som restauranger med serveringstillstånd utgör.

Den andel av den totala alkoholkonsumtionen i Sverige som sker på restauranger har länge – och oaktat att antalet serveringstillstånd har ökat – legat på drygt tio procent. Detta innebär att nästan 90 procent av alkoholkonsumtionen i Sverige sker utanför de av alkohollagen reglerade och av tillståndsmyndigheterna hårt kontrollerade restaurangmiljöerna. Att försöka komma till rätta med alkoholrelaterade olägenheter genom att begränsa de tillåtna serveringstiderna på restauranger med serveringstillstånd är därför inte effektivt i realiteten.

Servering och konsumtion av alkohol på restauranger med serveringstillstånd sker – till skillnad från annan alkoholkonsumtion i samhället – under social kontroll och

med regelbunden tillsyn av myndigheterna. Om några missförhållanden skulle uppkomma till följd av alkoholservice på en restaurang med serveringstillstånd finns möjligheter för tillståndsmyndigheterna att ingripa med stöd av alkohollagen genom exempelvis meddelande av erinran, varning eller i allvarigare fall återkallelse av serveringstillståndet. Det är bättre att en större del av den alkoholkonsumtion som sker äger rum på restauranger än i okontrollerade miljöer som lägenheter, parker och andra platser utom myndigheternas kontroll och möjlighet till ingripande.

Också ur ett internationellt perspektiv och med den ökade fokuseringen på Sverige som mat- och turistland är det naturligt och betydelsefullt att det finns möjlighet för fler restauranger att medges senare serveringstider.

Mycket betydelsefullt att komma ihåg är också att restaurangerna står för en viktig funktion när det gäller sysselsättningen i landet och bidrar till kommunernas skatteintäkter. Detta gäller naturligtvis även i Stockholm. Med senare serveringstider ökar sysselsättningen i besöksnäringen.

Levande och öppna stadskärnor bidrar härutöver inte bara till att skapa trivsel, utan ökar dessutom tryggheten generellt på gator och torg.

Mot bl.a. denna bakgrund anser Visita Stockholm & Gotland att det i Stockholm bör gälla att "normaltiden" för alkoholservice utomhus ska vara till klockan 01.00 (och inte till kl. 23.00) och "normaltiden" för alkoholservice inomhus ska vara till klockan 03.00 (i stället för till klockan 01.00).

Ordningstvakter vid tillstånd för service efter klockan 01.00 (sid 18)

Här föreslås liksom i nuvarande riktlinjer anges att serveringstillstånd med service tid efter klockan 01.00 ska förenas med villkor om att minst två förordnade ordningstvakter tjänstgör, fredag-lördag, från klockan 22.00 till samtliga gäster har lämnat lokalen. Ett tillägg med skrivningen "Avsteg från krav om ordningstvakter kan göras när det är uppenbart obehövligt och efter samråd med polisen" föreslås dock.

Visita Stockholm & Gotland välkomnar att det i riktlinjerna tydliggörs att avsteg från kravet på ordningstvakter kan göras under vissa förhållanden. Vi vill dock betona att riktlinjerna i sig inte kan styra eller avgöra när villkor om ordningstvakter ska meddelas. Detta måste i stället avgöras vid en noggrann och individuell prövning i det enskilda fallet.

Ordningstvakter vid tillstånd för service efter klockan 03.00 (sid. 18)

Förslaget innebär att det även fortsättningsvis ska gälla att service tider efter klockan 03.00 ska förenas med villkor om att minst fyra förordnade ordningstvakter tjänstgör från klockan 24.00 till dess samtliga gäster har lämnat lokalen. Antalet förordnade ordningstvakter utökas med en per hundra gäster från klockan 24.00 enligt följande: vid 401 gäster 5 tvakter, vid 501 gäster 6 tvakter osv.

Även här ska det framhållas att stadens riktlinjer i sig inte kan styra eller avgöra när villkor om ordningstvakter ska meddelas och hur de villkoren ska utformas. Detta

måste avgöras utifrån en behovsprövning i det enskilda fallet. Det är av stor betydelse att villkor som meddelas avseende bl.a. ordningsvakter inte är mer betungande än nödvändigt, dvs. att de inte onödigtvis belastar företaget med kostnader.

Att uppmärksamma i detta sammanhang är också att tillgången till ordningsvakter ganska ofta är bristfällig. Dvs. det är i många sammanhang svårt att få tillgång till så många ordningsvakter som uppställda villkor kräver. Även detta utgör förstås skäl för myndigheterna att säkerställa att villkoren inte är med långtgående än vad som är absolut nödvändigt.

Uteserveringar (sid. 21 f.)

Visita Stockholm & Gotland anser att staden bör ta initiativ till att skapa fler gågator i innerstaden under sommarhalvåret och där ge utrymme till stadens restauranger att ta mera plats. En förebild i detta avseende kan vara Rörstrandsgatan som, verkligen lever upp under sommarsäsongen genom begränsad trafik.

Övrigt

I övrigt har Visita Stockholm & Gotland inga synpunkter på de föreslagna riktlinjerna.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L) och Annika Elmlund m.fl. (alla M)

1. Att förvaltningens förslag till beslut godkänns delvis.
2. Att återremittera riktlinjerna i berörda delar enligt nedanstående.
3. Därutöver anförs följande:

Vi välkomnar att de reviderade riktlinjerna innehåller förtydligande beskrivningar av rättsregler och uppräknade förutsättningar som gäller specifikt i Stockholms stad, till exempel vid tillfälliga serveringstillstånd och sena serveringstider. Vi anser dock att det borde funnits med en lösning gällande så kallad satellitservering, i de fall där en gågata skiljer restaurangen från en uteservering. Nuvarande riktlinjer förbjuder gäster att själva ta med dryck från huvudrestaurangen till satelliten. Det är ett onödigt byråkratiskt hinder och det har kunnat lösas i både Göteborg i Örebro. Alkohollagen ställer redan höga krav på ordning och på att servering ska ske till rätt person. Hur en tillståndshavare löser det borde vara upp till näringsidkaren. Det ska inte behövas ett separat serveringstillstånd för satellitservering utomhus där det endast skiljer en gågata mellan satelliten och huvudrestaurangen. Gäster bör i dessa fall kunna ta med dryck ut själva från restaurangen utan assistans från personalen.

Reservation av Henrik Falk (C)

1. Att Stockholms stad ska tillåta alkoholservice vid fler av dygnets timmar
2. Att Stockholms stad ska pilottesta dygnet-runt service vid vissa utvalda verksamheter
3. Att kravet på ordningsvakter ses över för att vara ändamålsenligt
4. Att ansökan samt beviljande av serveringstillstånd samordnas till miljö- och hälsoskyddsmyndigheten
5. Att möjliggöra för serveringstillstånd att även gälla serveringsplats i nära anslutning till verksamheten
6. Att avgifter för ansökan, tillsyn och anmälningar för serveringstillstånd sänks
7. Därutöver anföra följande

För Centerpartiet är ett levande och attraktivt Stockholm bland våra främsta prioriter. Att en stad kan erbjuda kulturella tillställningar liksom mer vardagliga nöjen är centralt för att den ska fortsätta ses som en attraktiv plats att bo och leva i. Det måste dessutom vara möjligt för företagare, krögare och restaurangägare att enkelt etablera sig i Stockholm för att berika stadens utbud och kulturella upplevelser.

Tyvär innebär stadens riktlinjer för alkoholservice krångel och hinder för de många skötsamma krögare och klubbar som önskar hålla öppet en timma längre, eller för de individer som önskar besöka en uteservice vid vissa timmar. Centerpartiet vill inte göra det svårare för stadens aktörer att hjälpa till att erbjuda en kul stad. Vi vill göra det enklare. Därför vill vi se mer generösa timmar för alkoholservice än dagens mellan 11.00 och 01.00 som huvudregel. Dessutom vill vi att staden ska genomföra pilottester med dygnet-runt tillstånd till väl utvalda klubbar och företagare för att se över förutsättningarna och möjligheten för sådan verksamhet.

Ytterligare ett krav som medför krångel för stadens krögare och nattliv är kravet om ordningsvakter. Centerpartiet ser att ordningsvakter fyller en central roll i att kunna upprätthålla ordning på serveringsplatser, men menar att kraven bör utformas mer ändamålsenligt i förhållande till exempelvis verksamhetens natur och förutsättningar snarare än att enbart utgå från antal gäster.

Avslutningsvis önskar vi se att administrationen och hanteringen av servicestillstånd helt flyttas från socialförvaltningen till miljöförvaltningen, så att företagare enkelt kan skicka en samlad ansökan om serverings- och tillstånd till service av mat och livsmedel. Därtill vill vi se över möjligheterna att servicestillstånd ska gälla även för serveringsställen i nära anslutning till verksamheten, men där mindre brytningar såsom gång- och cykelväg skiljer verksamheten från en uteservice. Dessutom vill vi sätta ner avgifterna för ansökan, tillsyn och anmälningar kopplade till servicestillstånd för att förenkla för de företagare som önskar ansöka eller bedriva sådan verksamhet.